

□ متون مهم نثر فارسی

کشف المحبوب (سال تأليف حدود ۳۴۰ هجرى) مؤلف : ابويعقوب سگزى.
ترجمه‌ى تفسير طبرى: اصل تفسير از محمد جریر طبرى به نام «جامع البيان فى تفسير القرآن» به زبان عربى است که به امر منصورين نوح ساماني به وسیله‌ى علمای ماوراءالنهر
ترجمه شده است. به تصحیح حبیب یغمایی.

ترجمه‌ى تاريخ طبرى: در سال ۳۵۶ هـ. ابوعلی محمد بن محمد الباعمی به امر منصورين
نوح ساماني آن را از عربى به زبان فارسی ترجمه کرد. به تصحیح ملک الشعراى بهار، به
کوشش محمد پروین گنابادی. تهران، ۱۳۵۳ ش.

الابنيه عن حقایق الأدویه: در زمان سامانیان به وسیله‌ى ابو منصور موفق هروی به تر
ساده نوشتہ شده است. به تصحیح محجوبی اردکانی چاپ دانشگاه (مفرادات طب).
دانشنامه‌ى عالیی: نوشتہ ابوعلی سینا، که آن را بر حسب خواهش علاءالدّوله کاکویه
حاکم اصفهان نوشت (قرن پنجم هجری) به تصحیح سید احمد خراسانی. تهران. (طبيعتات،
الهيّات و منطق).

کشف المحبوب: تأليف ابوالحسن علی بن عثمان هجویری غزنوی (متوفی به سال
۴۷۰ هـ.) (عرفانی) در بیان عقاید و شرح احوال صوفیه. به تصحیح : و. ژوکوفسکی و با
مقدمه‌ی دکتر قاسم انصاری انتشارات طهوری، ۱۳۵۶.

اسرار التوحید (فى مقامات شیخ ابوسعید ابوالخیر)، مؤلف محمد بن منور نوه‌ی ابوسعید
ابوالخیر است. به تصحیح دکتر ذبیح الله صفا، انتشارات امیرکبیر، تهران، چاپ دوم،
۱۳۴۸ ش. و نیز به تصحیح دکتر محمد رضا شفیعی کدکنی، انتشارات آگاه.

کیمیای سعادت: تأليف حجۃ الاسلام ابوحامد محمد غزالی (متوفی ۵۰۵ هـ.) در دو

مجلد به تصحیح حسین خدیو جم، ۱۳۶۲.

کشف الاسرار و عدّة الأبرار (تفسیر قرآن) : تأليف رشید الدین میدی در قرن ششم هجری به اهتمام علی اصغر حکمت، تهران.

روض الجنان و روح الجنان (تفسیر قرآن) : تأليف امام ابوالفتوح حسین بن علی رازی در قرن ششم هجری به تصحیح استاد فقید شعرانی.

تذكرة الاولیا : تأليف شیخ فرید الدین عطّار در شرح حال ۹۶ تن از مشایخ صوفیه به تصحیح دکتر محمد استعلامی، انتشارات زوار، تهران، چاپ جدید ۱۳۶۰.

قاموس نامه : تأليف عنصر المعلى کیکاووس بن اسکندر بن وشمگیر در قرن پنجم هجری به تصحیح دکتر غلامحسین یوسفی بنگاه ترجمه و نشر کتاب، تهران.

سیاست نامه (سیر الملوك) : تأليف خواجه نظام الملک (قرن پنجم هجری) به اهتمام هیوپرت دارک. چاپ بنگاه ترجمه و نشر کتاب، تهران.

مناقب العارفین، شمس الدین احمد افلاکی عارفی. به تصحیح تحسین یازجی، چاپ آنقره، سال ۱۹۵۹ م. چاپ تهران، دنیای کتاب، سال ۱۳۶۰.

نصیحة الملوك، تأليف امام محمد غزالی (اول قرن ششم هجری) به تصحیح استاد جلال همایی، تهران.

سفرنامه ناصر خسرو، به تصحیح دکتر محمد دیبر سیاقی، انجمن آثار ملی، تهران.

کلیله و دمنه، ترجمه‌ی ابوالمعالی نصرالله بن عبدالحمید منشی (اواسط قرن ششم ه.) با تصحیح و توضیح مجتبی مینوی تهرانی. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۴۳ ش.

چهار مقاله، تأليف نظامی عروضی، سال تأليف ۵۵۱ هجری با تصحیح و توضیحات دکتر محمد معین، تهران.

مقامات حمیدی، تأليف قاضی حمید الدین ابوبکر بلخی (متوفی ۵۵۹ ه.) به سعی و توضیح سید علی اکبر ابرقوی. تهران. چاپ جدید آن به اهتمام دکتر رضا انزاپی نژاد نشر یافته است.

مرزبان نامه، تحریر و ترجمه‌ی سعد الدین و راوی‌ی (اوایل قرن هفتم) به تصحیح

محمد قزوینی. تهران، ۱۳۱۷ ش. با توضیح و شرح مفصل به اهتمام دکتر خلیل خطیب رهبر در سال ۱۳۶۳ تجدید چاپ شده است.

التوسل الى الترسّل، تأليف بهاءالدّين محمد به تصحيح احمد بهمنیار، تهران.

المعجم فی معايير اشعار العجم (قرن هفتم)، تأليف شمس قيس رازی در فنون شعری و عروض و قافية و بدیع است. با مقدمه‌ی علامه محمد قزوینی و تصحیح مدّرس رضوی، انتشارات زوار.

مرصاد العباد (قرن هفتم) تأليف شیخ نجم الدّین کُبری. این کتاب در تصوّف و اخلاق و سیر و سلوک است. به تصحیح دکتر امین ریاحی، تهران.

اخلاق ناصری (قرن هفتم)، تأليف خواجه نصیر الدّین طوسی در اخلاق است. به تصحیح مجتبی مینوی و علیرضا حیدری، تهران، انتشارات خوارزمی.
اخلاق جلالی (قرن دهم)، تأليف جلال الدّین دوانی در اخلاق.

اخلاق محسنی (قرن دهم)، تأليف ملا حسین کاشفی واعظ در اخلاق است شامل ۴۰ باب.

بهارستان جامی، با مقدمه‌ی محمد طباطبایی، تهران، ۱۳۱۱ ش.

متشات قائم مقام فراهانی (قرن دوازدهم).

آثار مهم نظم فارسی

شاهنامه فردوسی، به تصحیح دکتر محمد دیبرسیاقی، چاپ علمی.

گر شاسب نامه، به تصحیح و توضیح استاد فقید حبیب یغمایی، تهران، ۱۳۱۷ ش.

دیوان فرخی سیستانی، به تصحیح دکتر محمد دیبرسیاقی، چاپ زوار، ۱۳۶۳.

دیوان عنصری، به کوشش محمد دیبرسیاقی و از انتشارات سنایی، چاپ دوم، ۱۳۶۳ ش.

دیوان منوچه‌ری، به تصحیح دکتر محمد دیبرسیاقی، تهران، زوار.

دیوان قطران تبریزی، به تصحیح مرحوم محمد نخجوانی، از انتشارات ققنوس، تهران، ۱۳۶۲.

ویس و رامین، به تصحیح و توضیح دکتر محمد جعفر محجوب، تهران.
دیوان ناصرخسرو، به تصحیح مجتبی مینوی، دکتر مهدی محقق، از انتشارات دانشگاه
تهران.

دیوان مسعود سعد، به تصحیح و مقدمه‌ی استاد فقید رشید یاسمی، تهران،
۱۳۱۸ ش.

رباعیات خیام، به تصحیح و مقدمه‌ی محمد علی فروغی، تهران، ۱۳۲۱ ش.
دیوان مختاری غزنوی، به تصحیح و تعلیق و توضیحات استاد فقید جلال همایی،
بنگاه ترجمه و نشر کتاب، تهران.

دیوان ادیب صابر، به تصحیح و توضیح استاد محمد علی ناصح، تهران.
دیوان سید حسن غزنوی، به تصحیح سید محمد تقی مدرس رضوی، انتشارات اساطیر،
چاپ دوم، ۱۳۶۳.

دیوان انوری، به اهتمام محمد تقی مدرس رضوی، از انتشارات بنگاه ترجمه و نشر
کتاب (دو جلد)، تهران، ۱۳۴۰-۱۳۳۷.

دیوان جمال الدین اصفهانی، به تصحیح وحید دستگردی، تهران.
دیوان ظهیر فاریابی، به تصحیح محمد تقی بیشن، کتابفروشی باستان، مشهد.
خمسه‌ی نظامی، (۱) مخزن الاسرار (۲) خسرو و شیرین (۳) لیلی و مجنون (۴) هفت پیکر
(۵) اسکندرنامه) به تصحیح وحید دستگردی، تهران.

دیوان قوامی رازی، به تصحیح محمد ارمومی، تهران.
تروانه‌های باباطاهر عریان، به تصحیح وحید دستگردی.

دیوان سنایی، به تصحیح استاد محمد تقی مدرس رضوی، تهران، ۱۳۲۹ ش.
حدیقة الحقيقة سنایی غزنوی، به تصحیح محمد تقی مدرس رضوی، تهران، ۱۳۲۹ ش.
دیوان عطار، به تصحیح دکتر تقی تفضلی، تهران.
منطق الطیب عطار، به تصحیح دکتر محمد جواد مشکور، کتابفروشی تهران،
تهران.

دیوان خاقانی شروانی، به کوشش دکتر ضیاء الدین سجادی، تهران، ۱۳۲۸ ش.

دیوان کمال الدین اسمعیل (قرن هفتم هجری)، به تصحیح دکتر حسین
بحرالعلومی، تهران.

مثنوی معنوی، اثر جلال الدین محمد مولوی بلخی (قرن هفتم)، به تصحیح رینولد
نیکلسون، لیدن ۱۹۲۹ – ۱۹۲۵ م. چاپ اخیر مثنوی به همت دکتر پورجوادی به انضمام
کشف الابیات.

کلیات شمس تبریزی، به تصحیح بدیع الزمان فروزانفر، انتشارات دانشگاه تهران،
۱۳۳۶ ش.

دیوان عراقی، قرن هفتم هجری به تصحیح سعید نفیسی.
کلیات سعدی، (گلستان؛ مرحوم فروغی، بوستان؛ دکتر غلامحسین یوسفی، غزلیات
به تصحیح حبیب یغمایی)، چاپ تهران.

گلشن راز، شیخ محمود شبستری، به تصحیح دکتر جواد نوربخش، انتشارات خانقاہ
صفی‌علی شاه.

دیوان اوحدی مراغه‌ای، به تصحیح سعید نفیسی.

دیوان خواجهی کرمانی، (قرن هفتم هجری) با مقدمه و تصحیح احمد سهیلی
خوانساری.

دیوان ابن‌یمین فریومدی (قرن هشتم)، به تصحیح و مقدمه‌ی سعید نفیسی، تهران،
۱۳۱۸ ش.

کلیات عبیدزاکانی (قرن هشتم)، به اهتمام پرویز اتابکی، کتابفروشی زوّار،
تهران.

دیوان سلمان ساوجی (قرن هشتم)، با مقدمه‌ی تقی‌فضلی به اهتمام منصور مشفق،
بنگاه مطبوعاتی صفائی‌علی شاه، تهران، ۱۳۳۶.

دیوان حافظ (قرن هشتم)، به اهتمام محمد قزوینی و قاسم غنی، از انتشارات زوّار،
تهران، ۱۳۲۰ ش.

دیوان جامی (قرن نهم)، با تصحیح و مقدمه‌ی مرتضی مدرس گیلانی، از انتشارات
کتابفروشی سعدی، ۱۳۶۱.

دیوان شاه نعمت‌الله ولی (قرن نهم)، دکتر جواد نوربخش.

دیوان وحشی بافقی (قرن دهم)، به تصحیح دکتر حسین نخعی.

دیوان محتشم کاشانی (قرن دهم)، به کوشش مهرعلی گرگانی، کتابفروشی محمودی،

تهران، ۱۳۴۴ ش.

دیوان عرفی شیرازی (قرن دهم)، به کوشش جواهیری (وجدی) از انتشارات کتابخانه‌ی

سنایی، ۱۳۵۷.

دیوان کلیم کاشانی (قرن یازدهم)، به تصحیح پرتو بیضایی، خیام، تهران، ۱۳۳۶ ش.

کلیات شیخ بهایی (قرن یازدهم)، به کوشش جواهیری، کتابفروشی سنایی، تهران.

دیوان صائب تبریزی (قرن یازدهم)، با مقدمه‌ی استاد امیری فیروزکوهی و کوشش

بیژن ترقی.

دیوان نظیری نیشابوری (قرن یازدهم)، مقابله‌ی تصحیح و تنظیم مظاہر مصنف، تهران، ۱۳۴۰.

دیوان هاتف اصفهانی (قرن دوازدهم)، به تصحیح وحید دستگردی.

دیوان قاآنی (قرن سیزدهم)، با مقدمه‌ی دکتر محمد جعفر محجوب، امیرکبیر، تهران.

و نیز (دیوان قاآنی، کتابفروشی معرفت، شیراز، چاپ سنگی)

دیوان فروغی بسطامی (قرن سیزدهم)، به تصحیح دکتر حسین نخعی.

دیوان سروش اصفهانی (قرن سیزدهم)، مقدمه‌ی جلال همایی به اهتمام محمد جعفر
محجوب.

دیوان ادیب‌الممالک فراهانی (قرن سیزدهم)، وحید دستگردی، ارمغان، تهران،

۱۳۱۲ ش.

دیوان پروین اعتصامی: با مقدمه‌ی ملک الشّعراًی بهار به اهتمام ابوالفتح اعتصامی.

دیوان ملک الشّعراًی بهار: (در دو جلد) (قرن چهاردهم)، تهران.

کلیات دیوان شهریار: به تصحیح استاد شهریار، تهران.

□ فهرست کتب مهم تاریخی

تاریخ بخارا، تأثیر ابوبکر محمد بن جعفر النرشخی (۳۴۸-۲۸۶ هـ). ترجمه‌ی ابونصر احمدبن محمد بن نصر القبادی، تلخیص محمد بن زفیرین عمر، تصحیح مدرس رضوی، تهران، توس.

تاریخ بیهق، تأثیر ابوالحسن علی بن زید بیهقی معروف به ابن‌فندق، با تصحیح و تعلیقات احمد بهمنیار، تهران، ۱۳۱۷ ش.

تاریخ سیستان، تأثیر در حدود ۷۲۵-۴۴۵ به تصحیح ملک الشعرای بهار، تهران، ۱۳۱۴ ش.

تاریخ طبرستان، تأثیر بهاءالدین محمد بن حسن بن اسفندیار کاتب، به تصحیح عباس اقبال در دو جلد، تهران، ۱۳۲۰ ش.

تاریخ گزیده، تأثیر حمدالله بن ابی بکر بن احمد بن نصر مستوفی قزوینی، به تصحیح دکتر عبدالحسین نوابی، تهران، ۱۳۳۹-۱۳۳۶ ش.

تاریخ گیلان و دیلمستان، تأثیر میرظه‌یر الدین بن سید‌نصرالدین مرعشی به سعی و اهتمام هـ.ل. رایینو، رشت، ۱۳۳۰ ش.

چهار مقاله، تأثیر احمدبن عمر بن علی نظامی عروضی سمرقندی به سعی و اهتمام و تصحیح علامه قزوینی به سال ۱۳۲۷ با تصحیح مجدد و شرح لغات به کوشش دکتر محمد معین، ۱۳۳۳ ش.

تاریخ جهانگشای جوینی، تأثیر علاء الدین عظاملک جوینی به سعی و اهتمام و تصحیح، به انضمام حواشی و فهارس، علامه قزوینی، شامل سه جلد در تاریخ چنگیز و اعقاب او تا کیوک خان چاپ لیدن سنه ۱۳۲۹ هـ.

تاریخ بناتی (روضة اولی الالباب فی معرفة التواریخ والانساب)، به کوشش دکتر جعفر شعار، تهران، ۱۳۴۸.

ترجمه‌ی تاریخ یمینی، به انضمام خاتمه‌ی یمینی یا حوادث ایام (در سال ۶۰۳ هـ). ترجمه‌ی ابوالشرف ناصح بن ظفر جرفادقانی (=گلپایگانی) به اهتمام دکتر جعفر شعار، بنگاه

ترجمه و نشر کتاب، تهران، ۱۳۴۵ ش.

تاریخ گردیزی (زین الاخبار)، ابوسعید گردیزی، با مقدمه و تصحیح عبدالحسین حبیبی از انتشارات بنیاد فرهنگ ایران.

حبيب السیر فی اخبار افراد البشر، تأليف غیاث الدین خواندمیر، چهار مجلد، کتاب فروشی خیام، تهران، ۱۳۳۳ ش.

دستور الوزراء، غیاث الدین خواندمیر، به تصحیح سعید نفیسی، تهران، ۱۳۱۷ ش.

فارسنامه، ابنالبلخی به اهتمام گی استرنج ورینولد نیکلسون، کمبریج، ۱۹۲۱ م.

مجمل التواریخ والقصص، مؤلف مجھول، تصحیح ملک الشعرای بهار، کتاب فروشی کلاله‌ی خاور، تهران، ۱۳۱۸ ش.

نژهه القلوب، حمدالله بن ابی بکر مستوفی به کوشش دکتر محمد دیبر سیاقی، کتاب فروشی طهوری، تهران، ۱۳۳۶ ش.

نفثة المصدور، شهاب الدین محمد خرنذی زیدری نسوی، توضیح و تصحیح دکتر امیرحسین یزدگردی، انتشارات وزارت آموزش و پرورش، تهران، ۱۳۴۳ ش.

تاریخ یزد، جعفرین محمد جعفری به اهتمام ایرج افشار.

آثار الوزراء، سيف الدین حاجی بن نظام عقیلی، به تصحیح و تعلیق میرجلال الدین حسینی ارمومی، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۳۷ ش.

تاریخ آل مظفر، تأليف محمود کتبی، به تصحیح دکتر عبدالحسین نوابی، تهران، ۱۳۳۵ ش.

تاریخ سلجوقیان کرمان، تأليف محمدبن ابراهیم به اهتمام هوتسما، لیدن ۱۸۸۶ م.
(طبع جدید این کتاب به نام تاریخ کرمان، سلجوقیان و غز در کرمان به اهتمام دکتر محمدابراهیم باستانی پاریزی، تهران، ۱۳۴۳ ش.).

تاریخ عصر حافظ، (تاریخ فارس و مضافات) تأليف دکتر قاسم غنی، تهران، ۱۳۲۱ ش.
جامع التواریخ، تأليف رشید الدین فضل الله همدانی طبیب در دو جلد (جلد اول،

تاریخ عمومی، جلد دوم در فتوحات مغول) به تصحیح بهمن کریمی، تهران، ۱۳۳۸ ش.

تاریخ نگارستان، تأليف احمدبن عبدالغفار قزوینی، چاپ سنگی، بمبئی، ۱۲۹۵ ق.

سِمُطُ الْعُلْنِ لِلْحَضْرَةِ الْعَلِيَا، تَأْلِفُ نَاصِرُ الدِّينِ مِنْشَى كَرْمَانِي بِهِ تَصْحِيحٌ عَبَّاسِ اقْبَالِ،
تهران، ۱۳۲۸ ش.

ظَفْرَنَامَهُ، شَرْفُ الدِّينِ عَلَى يَزْدِي بِهِ اهْتَمَامُ مُحَمَّدِ عَبَّاسِي در دو جلد، تهران، ۱۳۳۶ ق.
عَالَمُ آرَایِ عَبَّاسِي، تَأْلِفُ اسْكَنْدَرِ بِيكِ مِنْشَى بِاِمْقَدَمَهُ وَ فَهَارَسِ، اِيجَ اِفْسَارِ در دو
جلد، چاپ تهران، ۱۳۳۴-۱۳۳۵ ش.

فَارِسَنَامَهُ نَاصِرِي، حَاجِ مِيرَزا حَسَنِ فَسَابِي، تَهْرَانِ، چاپِ سَنْگِي، ۱۳۱۳ ش.
مَطْلَعُ السَّعَدِيِّنِ وَ مَجْمَعُ الْبَحْرَيْنِ، عَبْدُ الرَّزَّاقِ سَمْرَقْنَدِيِّ، بِهِ تَصْحِيحُ مُحَمَّدِ شَفِيعِ، لَاهُورِ،
دو جلد، ۱۳۶۸-۱۳۶۰ هـ.ق.

مَنْتَخَبُ التَّوَارِيخِ مَعْيَنِيِّ، مَنْسُوبُ بِهِ مَعْيَنُ الدِّينِ نَظَرَى بِهِ تَصْحِيحُ زَانَ اوْبِنِ، تَهْرَانِ،
۱۳۳۶ ش.

مَجْمَلُ فَصِيحَى خَوَافِيِّ، بِهِ تَصْحِيحُ فَرَخِ خَرَاسَانِيِّ در دو جلد، مشهد.
رَوْضَةُ الصَّفَا (در هفت جلد)، شش جلد آن را مُحَمَّدِ بنِ خَاوَنْدَشَاهِ مَعْرُوفُ بِهِ (مَيرِ خَوانِدَه)
مَتَوْفَى ۹۰ هـ) در تَارِيخِ اِسلامِ وَ اِیرَانِ وَ مَغْوُلِ وَ تِيمُورِیَانِ نَوْشَتَهِ وَ جَلدُ هَفْتَمَ را نُوهَاشِ
خَوانِدَمِيرِ نَوْشَتَهِ است.

زَبَدَةُ التَّوَارِيخِ، تَأْلِفُ خَواجَهِ نُورُ الدِّينِ لَطْفُ اللَّهِ مَعْرُوفُ بِهِ حَافَظُ اِبْرَوِ (مَتَوْفَى ۸۳۴
هـ.) در تَارِيخِ عَمُومِيِّ (در ۴ جَلد).

احْسَنُ التَّوَارِيخِ (قَرْنَ دَهْمَ)، تَأْلِفُ حَسَنِ بِيكِ روْمَلُو در تَارِيخِ صَفوَيَّهِ.
تَارِيخُ جَهَانِگَشَائِيِّ نَادِرِيِّ (قَرْنَ دَوازَدَهِمَ)، تَأْلِفُ مِيرَزا مَهْدَى خَانِ اِسْتَرَآبَادِيِّ در تَارِيخِ
نَادِرَشَاهِ.

تَجَارِبُ السَّلْفِ، تَأْلِفُ هَنْدُو شَاهِ بْنِ سَنجَرِ نَخْجُونَانِيِّ، بِهِ تَصْحِيحُ عَبَّاسِ اِقبَالِ
آشتَيَانِيِّ.

□ منابع و مأخذ تاریخ ادبیات ایران

پیشاہنگان شعر فارسی، تألف دکتر محمد دیر سیاقی (کتاب‌های جیبی).
تاریخ ادبیات در ایران، تألف دکتر ذبیح‌الله صفا، ۵ جلد.

تاریخ ادبی ایران، دکتر صادق رضازاده شفق (از انتشارات دانشگاه شیراز).

تاریخ ادبی ایران، تألیف ادوارد براون، ۴ جلد.

تاریخ ادبیات ایران، ژان ریپکا، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ترجمه‌ی دکتر عیسی شهابی.

سخن و سخنوران، تألیف بدیع‌الزمان فروزانفر، انتشارات خوارزمی، تهران.

تاریخ ادبیات ایران، تألیف (اته آلمانی) ترجمه‌ی دکتر رضازاده شفق.

با کاروان حله، تألیف دکتر عبدالحسین زرین‌کوب.

تاریخ ادبیات ایران، تألیف جلال همایی، تبریز، ۱۳۴۸ ش.

تاریخ نظم و نثر، در ایران و در زبان فارسی تا پایان قرن دهم هجری، سعید نفیسی،

جلد. ۲

از صبا تا نیما، (۲ جلد) یحیی آرین‌بور، تهران، ۱۳۵۰.

نهضت ادبی ایران در عصر قاجار، تألیف ابراهیم صفائی، ۱۳۳۳ ش.

شعر و ادب فارسی، تألیف زین‌العابدین مؤتمن.

□ تذکره‌های فارسی

تذکره: مجموعه‌ای است شامل شرح حال و آثار شاعران و نویسنده‌گان و داشمندان در یک دوره از زمان که به سلیقه و ذوق نویسنده جمع‌آوری شده است. در باب تاریخ تذکره‌های فارسی نیز کتابی مبسوط و مفصل نوشته شده است^۱. اینک مشهورترین تذکره‌های فارسی را در زیر نقل می‌کنیم:

تذکرة الشّعرا، دولتشاه سمرقندی، ادوارد براون، چاپ بریل، لیدن.

لباب الالباب، محمد عوفی، به اهتمام سعید نفیسی، چاپ تهران.

هفت اقلیم، احمد‌امین رازی، (قرن یازدهم هجری) به تصحیح جواد فاضل، تهران.

آتشکده آذر، لطف‌علی‌خان آذری‌گلی (قرن دوازدهم) در شرح حال ۸۴ نفر از

گویندگان زبان فارسی به اهتمام دکتر سادات ناصری، چاپ تهران.

تحفه‌ی سامی، تألیف سام میرزا فرزند شاه اسماعیل صفوی (در شرح حال شعرای قرن

(۱) تاریخ تذکره‌های فارسی (دو جلد) احمد گلچین معانی، کتاب‌فروشی سنایی، تهران.

خلاصه‌الاشعار و زبدة‌الافکار، تأليف تقى الدین محمد کاشی در شرح حال شعرای زبان فارسی.

مجالس المؤمنین، تأليف قاضی نورالله شوشتري در شرح حال علما و ادباء و شعرا، چاپ تبریز.

نامه‌ی دانشوران، به قلم چند تن از فضلای دوره ناصرالدین شاه در شرح حال گویندگان و نویسنده‌گان زبان فارسی.

مجمع الفصحا، تأليف رضاقلی خان هدایت (فرن ۱۳ هـ). به تصحیح دکتر مظاہر مصفّا، تهران.

تذکره‌ی مجالس النفائس، تأليف میر نظام الدین علی شیر نوایی، انتشارات منوچهری، تهران.

تذکره‌ی نصرآبادی، تأليف میرزا محمد طاهر نصرآبادی، کتاب فروشی فروغی.
تذکره‌ی ریاض العارفین، تأليف رضاقلی خان هدایت، کتاب فروشی محمودی، تهران.

□ شروح معروف بر کتب ادبی و عرفانی

شرح کبیر انقوی بر مثنوی (۱۱ جلد)، مترجم عصمت ستارزاده.

شرح مثنوی شریف (۳ جلد)، بدیع الزمان فروزانفر.

شرح مثنوی، دکتر شهیدی.

شرح مثنوی، کریم زمانی.

مثنوی مولوی (۳ جلد آن منتشر شده)، دکتر استعلامی (با شرح اشعار).

شرح مثنوی، حاج ملاهادی سبزواری.

نشر و شرح مثنوی (۶ جلد)، موسی ترشی.

نشر و نقد و تحلیل مثنوی، محمد تقی جعفری.

گلستان، دکتر خلیل خطیب رهبر.

گلستان سعدی، دکتر محمد خزائلی.

شرح بوستان، سودی، ترجمه‌ی اکبر بهروز.
شرح گلستان، سودی، ترجمه‌ی حیدر خوش طینت.
شرح سودی، بر حافظ، ترجمه‌ی عصمت ستارزاده.
حافظ شیرازی، دکتر خلیل خطیب رهبر.
در جستجوی حافظ، رحیم ذوالنور، زوار، تهران، ۱۳۶۳.
حافظنامه، در دو جلد از بهاءالدین خرمشاهی.
شرح غزل‌های حافظ، در چهار جلد از دکتر حسینعلی هروی.
شرح گشن‌راز، شیخ محمد لاھیجی.
شرح لغات و مشکلات دیوان، انوری، دکتر جعفر شهیدی.
مرزبان نامه (شرح)، از دکتر خطیب رهبر، از انتشارات (دانشگاه ملی سابق) شهید
بهشتی.

□ فهرست کتاب‌ها و منابع مکاتب ادبی و نقد و مسائل مربوط به شعر

سبک خراسانی، دکتر محمد جعفر محجوب.
سبک‌شناسی (۳ جلد)، ملک الشعرای بهار.
نقد ادبی (۲ جلد)، دکتر عبدالحسین زرین کوب.
مکتب و قوع، گلچین معانی.
طلا در مس، دکتر رضا براهنه.
در گلستان خیال حافظ، دکتر خسرو فرشیدورد.
سیر رباعی، سیروس شمیسا.
سیر غزل، سیروس شمیسا.
عط او لقای نیما، اخوان ثالث (م. امید).
بدایع و بدعت‌های نیما، اخوان ثالث (م. امید).
صور و اسباب شعر امروز ایران، اسماعیل نوری علاء.
سخن‌سنگی، دکتر لطفعلی صورتگر.

- منظومه‌های غنایی ایران، دکتر لطفعلی صورتگر.
- مکتب‌های ادبی، دکتر رضا سیدحسینی.
- ادبیات چیست؟ ژان پل سارتر. ترجمه‌ی نجفی – رحیمی.
- ادبیات معاصر ایران، محمد حقوقی، از انتشارات سازمان کتاب‌های درسی، ۱۳۵۵.
- صور خیال در شعر فارسی، دکتر شفیعی کدکنی.
- ترجمان البلاغه، رادویانی.
- براھین العجم، محمد تقی سپهر، به تصحیح دکتر سید جعفر شهیدی.
- زیب سخن (۲ جلد)، دکتر محمود نشاط.
- دره‌ی نجفی، آقا سردار.
- حدایق السحر، رشید و طواط.
- بدایع الافکار، ملاحسین واعظی کاشفی.
- مدارج البلاغه، رضاقلی خان هدایت.
- فنون و صناعات ادبی، جلال همایی.
- زحاف رایج در شعر فارسی، رضا عبدالله‌ی.
- معیار الاشعار، خواجه نصیرالدین طوسی.
- اسرار البلاغه جرجانی، ترجمه‌ی دکتر جلیل تجلیل.
- آفاق غزل فارسی، دکتر صبور.

□ چند کتاب درباره‌ی «شیوه‌ی تحقیق و مأخذشناسی»
ادب و نگارش، تأثیف دکتر حسن احمدی گیوی، مدرسه‌ی عالی بازرگانی، تهران، ۱۳۵۶.

مأخذشناسی و استفاده از کتابخانه، تأثیف انوار پروین، زوار، تهران، ۱۳۵۴.
شیوه‌ی بهره‌گیری از کتابخانه جهت تهیه‌ی مقاله‌ی تحقیقی مرکز اسناد فرهنگی آسیا، ۱۳۵۶.

روش تحقیق و مأخذیابی، تأثیف فتاحی بور و مهدی وزیرنیا، تهران، ۱۳۴۷.

- تحقیق و رساله‌نویسی، تألیف سلیم نیساری، دانشکده‌ی علوم تربیتی، تهران.
- الفبای پژوهش، تألیف حسن محمدی نژاد، تهران، ۱۳۵۶.
- روش تحقیق (در یک مکتب)، تألیف علی قائمی، دارالتبیغ اسلامی، قم، ۱۳۵۸.
- روش تحقیق، تهران، دانشگاه پدآفند ملّی، ۱۳۴۹.
- تحقیق و مأخذشناسی، حمید زاهدی، تهران، دانشکده‌ی علوم اداری و مدیریت بازرگانی.

مناجات

خاک ضعیف از تو توانا شده
و آن که نه مرده است و نه میرد تویی
پشت زمین بارگران برگرفت
هر چه نه یاد تو، فراموش به
گل همه تن جان که به تو زنده‌ایم
گر تو برانی به که روی آوریم؟

(نظمی گنجوی)

ای همه هستی زتو پیدا شده
آن چه تغییر نپذیرد تویی
تا کرمت راه جهان برگرفت
هر که نه گویای تو، خاموش به
غنچه کمر بسته که ما بنده‌ایم
چاره‌ی ما ساز که بسی‌یاوریم

فهرست منابع و مأخذ

- (۱) آریانپور، امیرحسین، تدارک پژوهش نامه، چ دوم، تهران، ۱۳۵۰.
- (۲) انوری، دکتر حسن، آین نگارش، انتشارات رسام، ۲ ج، ۱۳۶۶.
- (۳) احمدی گیوی، دکتر حسن، تهران، انتشارات فاطمی، ۱۳۷۴.
- (۴) باطنی، محمد رضا، توصیف ساختمان دستوری زبان فارسی، امیرکبیر، ۱۳۶۴.
- (۵) _____، زبان و تفکر، کتاب زمان، ۱۳۴۹.
- (۶) _____، مسائل زبان‌شناسی نوین، انتشارات آگاه، ۱۳۵۴.
- (۷) بهمنیار، احمد، املای فارسی، پیشنهاد به فرهنگستان وقت (مقدمه‌ی لغت‌نامه‌ی دهخدا، چاپ ۱۳۳۷).
- (۸) جهانشاهی، ایرج، راهنمای نویسنده و ویراستار، تهران، شورای کتاب کودک، ۱۳۶۰.
- (۹) حق‌شناس، دکتر علی محمد، آواشناسی، انتشارات آگاه، تهران، ۱۳۷۳.
- (۱۰) خانلری، پرویز ناتل، تاریخ زبان فارسی، ۳ ج، انتشارات علمی، ۱۳۷۱.
- (۱۱) _____، دستور زبان فارسی،
- (۱۲) داودی، دکتر حسین، راهنمای درس املاء و دستور العمل تصحیح آن، انتشارات مدرسه (سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی)، تهران، ۱۳۶۷.
- (۱۳) ذوالفقاری، دکتر حسن، کتاب کار انساونگارش، جلد ۱ و ۲، تهران، انتشارات اساطیر، ۱۳۷۵ و ۱۳۷۶.
- (۱۴) ستوده، دکتر غلامرضا، مرجع‌شناسی و روش تحقیق در ادبیات فارسی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی (سمت)، ۱۳۷۳.
- (۱۵) سمیعی (گیلانی)، احمد، شیوه‌نامه‌ی دانش‌نامه‌ی جهان اسلام، بنیاد دایرة المعارف اسلام، تهران، ۱۳۷۲.
- (۱۶) _____، آین نگارش، مرکز نشر دانشگاهی، چ سوم، ۱۳۶۹.
- (۱۷) شریعت، محمد جواد، آین نگارش، انتشارات اساطیر، تهران، ۱۳۶۸.
- (۱۸) شعار، دکتر جعفر، شیوه‌ی خط فارسی، از انتشارات شرکت انتشارات احیای کتاب، چاپ اول، ۱۳۷۵.

- (۱۹) صادقی، دکتر علی اشرف، درباره‌ی رسم الخط فارسی و التقای مصوّت‌ها (مجله‌ی زبان‌شناسی، پاییز ۶۳ و پاییز ۶۵).
- (۲۰) صادقی، علی اشرف و غلامرضا ارژنگ، دستور زبان فارسی، وزارت آموزش و پرورش، ج ۱ تا ۳، ۱۳۵۸.
- (۲۱) فرشیدورد، دکتر خسرو، دستور امروز، ۱۳۴۸، تهران، صفحه‌ی علی‌شاه.
- (۲۲) ماحوزی، مهدی، گزارش نویسی، انتشارات اساطیر، تهران، ج دوم، ۱۳۶۶.
- (۲۳) مشکوّة‌الدینی، دکتر مهدی، دستور زبان فارسی بر پایه‌ی نظریه‌ی گفتاری، انتشارات دانشگاه فردوسی، مشهد، ۱۳۷۳.
- (۲۴) _____، آموزش زبان فارسی، وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۶.
- (۲۵) مرکز نشر دانشگاهی، شیوه‌ی املای فارسی، تهران، ۱۳۶۵.
- (۲۶) مقرّبی، دکتر مصطفی، شیوه‌ی خط فارسی، تهران، ۱۳۴۲ (مصوّب شورای عالی فرهنگ).
- (۲۷) مرادی، نورالله، مرجع‌شناسی، فرهنگ معاصر، ۱۳۷۶.
- (۲۸) نجفی، ابوالحسن، مبانی زبان‌شناسی و کاربرد آن در زبان فارسی، انتشارات نیلوفر، تهران، ۱۳۷۴.
- (۲۹) _____، غلط نویسیم، مرکز نشر دانشگاهی.
- (۳۰) نیساری، دکتر سلیم، دستور خط فارسی، سازمان چاپ و انتشارات (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)، چاپ اول، زمستان ۱۳۷۴.
- (۳۱) وزین‌پور، دکتر نادر، فن نویسنده‌ی عالی علوم ارتباطات، ۱۳۴۹.
- (۳۲) وحیدیان، دکتر تقی، دستور زبان عامیانه‌ی فارسی، باستان، مشهد، ۱۳۴۲.
- (۳۳) _____، دستور زبان فارسی، امیرکبیر، مشهد، ۱۳۴۳.
- (۳۴) _____، نوای گفتار در فارسی، دانشگاه اهواز، ۱۳۵۷.
- (۳۵) _____، فارسی مؤدبانه، مجله‌ی ویسمن، شماره‌ی ۴، ۱۳۵۲.
- (۳۶) یاحقی، دکتر محمد جعفر و محمد مهدی ناصح، راهنمای نگارش و ویرایش، مشهد، آستان قدس، ۱۳۷۳.

